

ДИМИТЪРЪ ГЮЗЕЛЕВЪ

**ПЪРВИТЪ
ЛЪЧИ
НА
СВОБОДАТА**

СКОПИЕ 1941

На г. Васил Бучков
и чай-добрѣ мушова
24-VII-941 Скопје *Гюзелев*

ДИМИТЪРЪ ГЮЗЕЛЕВЪ

**ПЪРВИТЪ
ЛЪЧИ
НА
СВОБОДАТА**

СКОПИЕ 1941

Печатница „Крайничанецъ“ А. Д. – Скопие

СЪЗНАНОСТТА НА НАШАТА БОРБА СРЕЩУ СЪРБСКОТО РОБСТВО

Единъ народъ съ яки национални и културни традиции, съ славна революциона борба за освобождение и съ ясно опредѣлено национално българско чувство както що бѣхме ние, македонскитѣ българи, трѣбваше да опредѣлимъ своето политическо становище по отнишение на сърбското робство, въ което паднахме следъ поражението ни въ 1918 год. Като реалисти, съ здрави политически инстинкти, ние не се заблуждавахме, че ще можемъ сами, чрезъ възстание да се освободимъ. Но като горещи патриоти, съ такава борческа традиция, ние не искахме да се поддадемъ на поражение и да пуземъ сърбитѣ да ни посърбятъ. Правото на свобода и на присединение съ братята отъ стара България бѣха ясно очертани въ съзнането на народа. Затова, борѣйки се между тия две крайности, народа ни, като единъ здравъ колективъ опредѣли своето становище така :

1. Да се бори противъ денационализаторската политика на сърбитѣ съ всички срѣдства, за да остана народносно онова което е билъ до 1912 год.

2. Да не даде да се консолидира вътрешно сърбската държава,

3. Чрезъ революциона дейность на четитѣ, чрезъ политически процеси и терора на сърбитѣ, да обвърза вниманието на общественото мнение въ Европа, съ цель да се покаже, че македонскитѣ въпросъ стои отворенъ и търси решението си.

4. Да се ориентира към ония политически тенденции, които се явяватъ зе ревизията на Версалскитъ диктати, да очакватъ нова война, а особено да бдятъ на политиката за България, отъ която се очакваше най-голѣмата помощъ за освобождение.

Съ такъвъ предначертанъ планъ, българинътъ въ Македония почна една тежка, потайна, прикрита, трайна и постоянна борба противъ всичко сърбско. Поначало се отбиваше всичко, каквото бѣше сърбско и идѣше отъ Бѣлградъ. Съ крайно недо-вѣрие къмъ сърбското чиновничество, той го отлжчи отъ народа, го озлоби и го обезвреди. Потайно и неусетно саботираше всички културни начинания, ругаеше се на тѣхната по-долна просвѣта и величаеше всичко българско. За да не се посърби ин-телигенцията, която свѣршаваше сърбски училища, ние създадохме младежка организация, която имаше за целъ защита на българската нация въ душитъ на младитъ поколения. Скопскиятъ студенски процесъ доказа на всички въ свѣта, че нашата интелигенция не само не подлегна, ами трѣгна по стѣпкитъ на Левски, Ботева и Дѣлчева. Политически народа се проявяваше активно презъ време на изборитъ. Девиза бѣше: да се гласува за оная партия, която е противъ режима, противъ Бѣлградъ, и която най-вече може да руши авторитета на властѣта срѣдъ народа ни. Тази политика на рушене на сърбския политически животъ, въ сѣюзъ съ хърватитъ, се показа много успѣшна презъ всички почти избори. У насъ нѣмаше партизанство, та бѣхме ту комунисти, ту демократи, ту земеделци, радикали и мачековци, само да бждемъ на фронта противъ власта. Предъ видъ на тази целъ, не се избираха идеитъ и тѣ бѣха само привремено срѣдство. Целѣта не бѣше да се избератъ наши депутати, та въ парламента да ни защитятъ, ами да се революционизира, политически активизира народа

въ тази борба срещу всичко сърбско. Затова тази борба бѣше повече негативна, да се бори противъ, а не позитивна, да се бори за нѣщо. Народътъ се борѣше за свобода въобще отъ сърбитѣ, а каква форма ще вземе свободата, оставаше се на събитията, които не зависѣха отъ насъ. Ето защо ние постоянно мѣнявахме идеитѣ, каква ще изглежда свободата. Едно бѣше ясно, че тая свобода трѣбва да бѣде национално българска.

Така нашиятъ народъ показа въ тази борба за българската кауза, не само високо политическо и национално съзнание, ами и допринесе много за да рухне по-скоро и по-леко сърбската държава.